

Nettseminar mandag 10. mai 2021 - Harmonisering og digitalisering

Kortversjon av program

DEL I: 10:00 Begrepsharmonisering

1. Velkommen og introduksjon

*Silje Emilienne Aanderud-Larsen, seksjonssjef NAV og medlem av Tech Forum
Frode Preber Ettesvoll, CEO Compose Software AS og medlem av Tech Forum*

Hvorfor er semantisk interoperabilitet så vanskelig å oppnå, og hvorfor er det en forutsetning for å lykkes?

*Silje Emilienne Aanderud-Larsen
Frode Preber Ettesvoll*

DEL II: 10:20 Harmonisering i praksis - manglende forståelse, voksesmerter eller villet nedprioritering?

2. Problematisering og eksempler

Arild Haraldsen, samfunnsdebattant

3. Problematisering og eksempler

Hans Christian Holte, NAV-direktør

4. Problematisering og eksempler

Marit Holm Torseth, seniorrådgiver i Brønnøysundregistrene

5. Problematisering og eksempler

Liv Simonsen, fagdirektør i Lånekassen

6. Problematisering og eksempler

Hege Voldsdal, forretningsutvikler og jurist i NAV

DEL III: 11:00 Paneldebatt

Moderatorer: Silje Emilienne Aanderud-Larsen og Frode Preber Ettesvoll

Paneldeltaker:

- Hege Voldsdal, forretningsutvikler og jurist i NAV
- Arild Haraldsen, samfunnsdebattant
- Jon Christian Fløysvik Nordrum, Førsteamanuensis Juridisk fakultet, UiO
- Terese Olstad Bjerke, Spesialrådgiver Oslo Origo
- Astrid Solhaug, Nasjonalt ressursenter for deling av data

11.55 – Avslutning – oppsummering Silje og Frode

Begreper og harmonisering

Silje Emilienne Anderud-Larsen og Frode Preber Ettesvoll

Frode Preber Ettesvoll

CEO Compose

www.usecompose.com

fpe@usecompose.com

Silje Emilienne Aanderud-Larsen

Seksjonssjef forretningsutvikling, kunnskap og analyse
NAV, Arbeids- og velferdsdirektoratet

www.nav.no

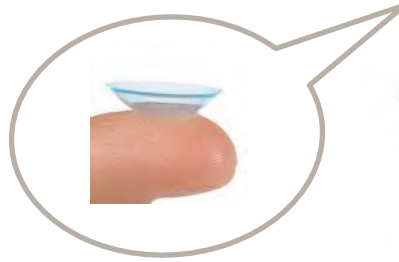
Silje.emilienne.aanderud-Larsen@nav.no

-
- ✓ Hva er et begrep - og en Begrepskatalog?
 - ✓ Hvorfor og hvordan jobber man med begreper?
 - ✓ Hvorfor bør vi dokumentere og eventuelt harmonisere?

Målet bør være:

gode tjenester fra det offentlige,
der loven er utformet på en måte som muliggjør
effektiv samhandling og informasjonsflyt,
gjenbruk av maskinlesbare data,
og tilrettelegger for
automatisert saksbehandling og
bruk av **prediksjon og profilering.**

Selv enkle begreper kan forvirre

Hva er innholdet i et begrep?

Begrep

enkeltvedtak

Søkeord

Definisjon

Begrepsforklaring

Eksempel

Forhold til kilde

Kilde

Relasjoner til andre begreper

vedtak

[vedtak](#) som gjelder rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte [personer](#)

Ingen begrepsforklaring funnet.

- avslag på foreldrepenger
- innvilgelse av parkeringsbevis for handicappede
- tilbakebetalingskrav fra [NAV](#)
- vedtak om at savnet person anses for å være død

sitat fra kilde

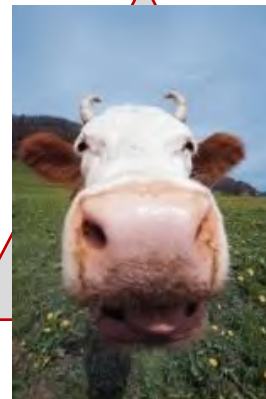
LOV 1967-02-10 nr 00: Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 2 b

har underbegrep [oppfølgingsvedtak 14 a](#) har underbegrep [avslagsvedtak](#) har underbegrep [innvilgelsesvedtak](#) har underbegrep [stansvedtak](#) har underbegrep [opphørsvedtak](#) har overbegrep [vedtak](#) muliggjør [melding om vedtak](#) muliggjør [ytelse](#) muliggjør [stønadmottaker](#) forutsetter [offentlige myndigheter](#) forutsetter [utøvelse av offentlig myndighet](#)

Det semiotiske triangelet

- Semantikk handler om betydningen av innholdet..
- ..spesielt i språk, men også innen logikk, matematikk og virksomheter

Referent:
Ku i den virkelige verden

**Term/
Ord/
Uttrykk:**
"Ku"

**Begrep/
Konsept:**
<Ku>

Bruksområder

IT og innovasjon

- Datakataloger
- Datavirtualisering og -visualisering
- Analyse, maskinlæring og prediksjoner
- DPIA

Automatisering av rettsregler og skjønn

- Automatisert saksbehandling
 - Spesifisering av rettsregler
 - Selvbetjeningsløsninger
 - Hjelpetekster

Opplæring og kommunikasjon

- Internt og eksternt
- Klarspråk og språkstandarder
- Opplæring
- Mastring av hjelpetekster til nettsider og selvbetjeningsløsninger

Informasjonsforvaltning og -arkitektur

- Internt, mellom fagsystemer
- Klassifisering og systematisering av informasjon
- Avdekke likheter og forskjeller i begrepsbruk
- Impactanalyse – hvor brukes begrepene?
 - Ekstern utveksling av informasjon
 - Læring på tvers av fagområder
 - Masterdataforvaltning
 - Oppslagsverk

Digitaliseringsvennlige begreper?

Riktig lov og kapittel...

LOVDATA [Logg inn](#)

Rettskilder [Lov om folketrygd \(folketrygdloven\)](#) [Innholdsfortegnelse](#) [Lovens forskrifter](#)

Rettskilder

- Lover
- Storingsvedtak
- Sentrale forskrifter
- Lokale forskrifter
- Norsk Lovtidend
- Dommer
- Statens personelhåndbok
- Traktater

Lov om folketrygd (folketrygdloven).

Del IV. Ytelser ved sykdom m.m.

Kapittel 12. Uforetrygd

0 Overakriften endret ved lover 20 juni 2003 nr. 55 (kr. 1 jan 2004), 19 des 2008 nr. 108 (kr. 1 mars 2010 iflg. res. 19 feb 2010 nr. 189), 16 des 2011 nr. 58 (kr. 1 jan 2015 iflg. res. 20 juni 2014 nr. 797).

Bestemmelser om

- formål står i § 12-1
- vilkår for rett til uføretrygd står i §§ 12-2 til 12-7
- uføretidspunkt står i § 12-8
- fastsetting av inntekt før og etter utøretid står i § 12-9
- fastsetting og endring av uføregrad står i § 12-10
- grunnlaget for beregning av uføretrygd står i § 12-11
- trygdetid står i § 12-12
- uføretrygdens størrelse står i § 12-13
- reduksjon av uføretrygd på grunn av inntekt står i § 12-14
- barnetillegg står i § 12-15
- reduksjon av barnetillegg på grunn av inntekt står i § 12-16
- uføretrygd ved yrkesskade står i § 12-17
- lillegg til uføretrygd for gjenvende ektefelle står i § 12-18
- uføretrygd under institusjonsopphold og straffegjennomføring står i §§ 12-19 og 12-20
- avkall på uføretrygd står i § 12-21

0 Endret ved lover 20 juni 2003 nr. 55 (kr. 1 jan 2004), 17 des 2004 nr. 85 (kr. 1 jan 2005), 19 des 2008 nr. 106 (kr. 1 mars 2010 iflg. res. 19 feb 2010 nr. 189), 16 des 2011 nr. 58 (kr. 1 jan 2012), 16 des 2011 nr. 59 (kr. 1 jan 2015 iflg. res. 20 juni 2014 nr. 797) som endret ved lover 14 juni 2013 nr. 33 og 20 juni 2014 nr. 24.

§ 12-1. Formål

Formålet med uføretrygd er å sikre inntekt for personer som har fått sin inntektsevne varig nedsatt på grunn av sykdom, skade eller lyte.

0 Endret ved lover 20 juni 2003 nr. 55 (kr. 1 jan 2004), 16 des 2011 nr. 59 (kr. 1 jan 2015 iflg. res. 20 juni 2014 nr. 797) som endret ved lov 20 juni 2014 nr. 24.

Hva sier loven?

§ 12-9. Fastsetting av inntekt før og etter uførhet

Inntekt før uførhet fastsettes til personens normale årsinntekt i full stilling før uføretidspunktet. For selvstendig næringsdrivende legges den gjennomsnittlige inntekten for de siste tre kalenderårene før uføretidspunktet til grunn.

Inntekt før uførhet skal ikke settes lavere enn

- a) 3,3 ganger grunnbeløpet for personer som lever sammen med en ektefelle (**se § 1-5** eller med en **samboer** i et **samboerforhold som har vart minst 12 av de siste 18 månedene**)

[...]

Klar tale i § 1-5?

§ 1-5. Sivilstand

[...]

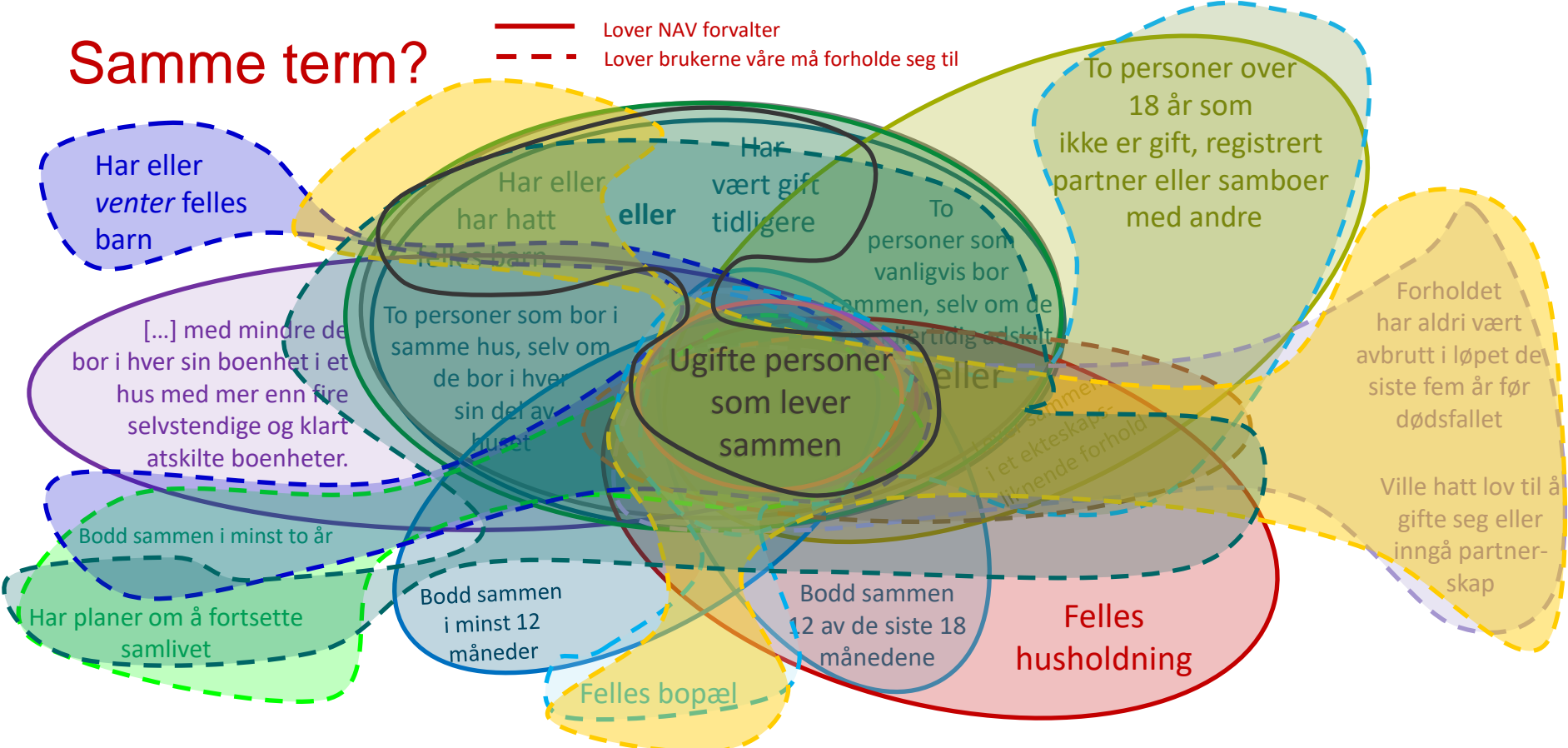
Bestemmelsene for ektefeller i denne loven skal også gjelde for **to ugifte personer som lever sammen** (samboerpar), dersom paret

- a) **har eller har hatt felles barn**, eller
- b) tidligere har **vært gift** med hverandre.

To personer som bor i samme hus, regnes som samboerpar **selv om de bor i hver sin del av huset**. Det kan gjøres **unntak** for personer som bor i **hver sin boenhet** i et **hus med mer enn fire selvstendige og klart atskilte boenheter**. To personer som **vanligvis har felles bolig**, regnes som samboerpar **selv om de midlertidig bor atskilt**.

Samme term?

- Lover NAV forvalter
- - - Lover brukerne våre må forholde seg til

Folketrygdløven § 1-5

Adopsjonsloven § 5a

Folketrygdløven § 17-2

Forskotteringsloven § 5

Folketrygdløven § 25-4

Innskuddspensjonsloven § 1-2 bokstav p

Barnetrygdløven § 7

Bidragsinnkrevlingsloven § 11

Folketrygdløven § 9-6

Statsborgerloven § 11

Samordningsloven § 22

Tvangsfullbyrdelsesloven § 7-13

Folketrygdløven §§ 19-6 og 20-9

Folketrygdløven § 3-2

Arvelova § 28 c

Foretakspensjonsloven § 1

Barnetrygdløven § 9

Utlendingsloven § 41

Skattebetalingsloven § 10-32

Det offentlige som en restaurant?

Vi skal servere brukerne våre innovative digitale tjenester.

Det offentlige som en restaurant?

Informasjonsforvaltning er forvaltning av kjøkkenrutiner, ingredienser og oppskrifter, og vi dokumenterer utvekslingen av råvarer.

Det offentlige som en restaurant?

Begrepskatalogen og kodeverksløsningen handler om hva råvarene våre er og hvordan de skal beskrives for at andre skal forstå hva det er. Metadata er for eksempel opphav og utløpsdato for råvarene.

Det offentlige som en restaurant?

Modellene og arkitekturen er kokebøkene og oppskriftene våre, som sier noe om hvordan ingrediensene skal brukes.

INNHOOLD

Frokost	110-117
Lunsj	66-74 / 94-95 / 150-153
Salater og vegetarretter	18 / 26-27 / 57 / 136-145 / 152-153
Snacks og småretter	8-8 / 70-71 / 88-91 / 140-141
Supper	10-13 / 34-35
Sushi	14-16
Pizza	18-22
Pastaretter	24-25
Pai	26-27
Tex-mex	46-48
Frå naturens spiskammer	28-33
Norsk tradisjonsmat	42-45 / 52-55 / 98-99
Gjærbakst	36-37 / 60-69
Sjømat	14-16 / 56-57 / 72-73 / 92-93 / 102-109

Kjøttretter	38-43 / 53-54 / 98-99 / 118-121
Spiselige gaver	76-77
Jul	78-91
Påske	142-147
God mat av rester	92-97
Samisk mat	118-121
Mat fra hele verden	40-41 / 122-139
Mat på tur	148-149 / 63
Sommermat	154-157
Kaker og desserter	30-33 / 49-51 / 58-59 / 100-101 / 156-159
Drikke	23 / 27
Kjøkkenredskaper	160-161
Oppskrifter alfabetisk	162-164
Forkortelser	164

Det offentlige som en restaurant?

Datakatalogene er menyene over råvarer og retter vi kan tilby.

Det offentlige som en restaurant?

Vi må ha ingrediensene klart for oss før vi begynner
å lage innovative retter med flytende nitrogen!

Må vi harmonisere?

Da gir vi ballen videre...

**ON THE ROAD TO SUCCESS,
THERE ARE NO SHORTCUTS.**

JOIN OUR TEAM
800-669-0322
shaffertrucking.com

OUR MOST
VALUABLE
RESOURCE SITS
63 FEET AHEAD.

C240

Standardiseringens historie på 7 minutter

Som viser at **hindringer for digitalisering** er et mangeartet og mangesidig område.....

Arild Haraldsen

Juristforbundets webinar 10. mai 2021

Tidslinjen

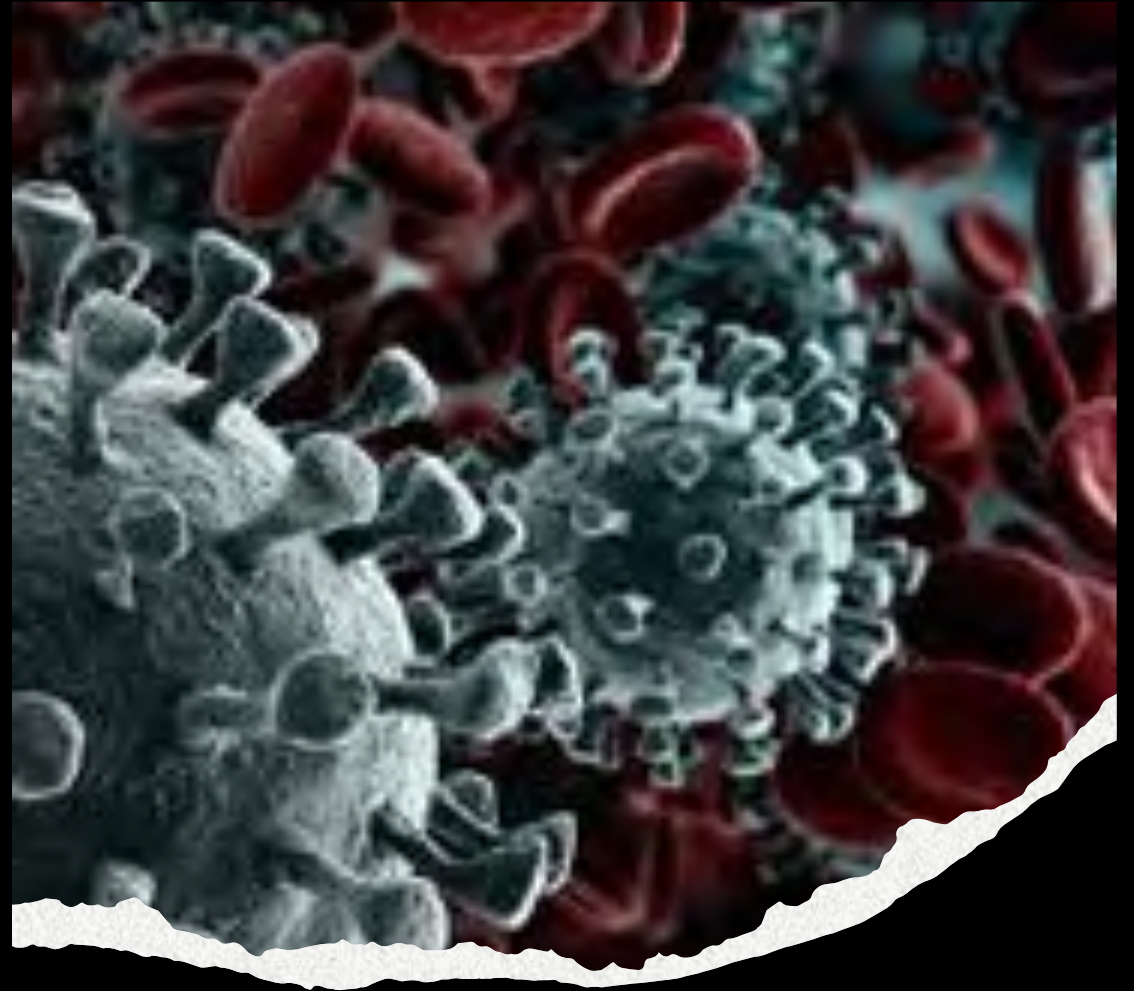
- ▶ **1972: Bankene enige om standardisert betalingsformidling**
 - ▶ Standardene Bankgiro, BankAxept, efaktura og BankID.
 - ▶ Finansnæringen blir Norges mest produktive og innovative næring
- ▶ **1988: Tolletaten tar initiativ til elektronisk fortolling basert på EDI**
 - ▶ Legitime interessekonflikter mellom aktørene måtte løses
 - ▶ Spillteoretisk analyse: Dårlig start ga bra resultat
- ▶ **2000: Internett kommer - ebXML**
 - ▶ Mens EDI fokuserte på meldinger og meldingsutveksling, var ebXML fokusert på forretningsprosesser og integrasjonen mellom dem.
- ▶ **2002: Infrastruktur-prosjektet - ebXML**
 - ▶ Markedsdominant aktør med høye inngangsbarrierer (Den Offentlige Markedsplassen)
- ▶ **2004: “Samhandling mellom offentlige etater” ble Regjeringens nye digitaliseringsstrategi**

- ▶ **2006 - 2013: Fokus endret fra forretningsprosesser til begrepsharmonisering**
 - ▶ Begrepet “semantisk interoperabilitet” uforståelig
 - ▶ Brønnøysundregistrene som nasjonal metadataforvalter?
 - ▶ Forsøk på å etablere felles semantikk-register for elektronisk samhandling i regi av BR
 - ▶ 2013: Arbeidet med begrepsharmonisering begynner å gi frukter: [Felles datakatalog](#)
 - ▶ 2008 - 2014: Semicolon-prosjektet fokuserte på begrepsharmonisering, [SERES](#)
- ▶ **2005 -2010: Standard efaktura for salg til det offentlige**
 - ▶ UBL fra Oasis eller Core Components fra UN/CEFACT?
 - ▶ Aktørstrid: finansielle og ikke-finansielle faktura-aktører
 - ▶ Altinn som infrastruktur?
 - ▶ Resultat: EHF-format basert på UBL, og bruk av privat infrastruktur fremfor Altinn
- ▶ **2018: Striden om det rettslige grunnlaget for deling av data**
 - ▶ [Gjenbruk av data: Lovhjemmel eller samtykkeløsning?](#)
- ▶ **2019: [Juridiske hindre for digitalisering](#)** (NorStella + Dataforeningen)
- ▶ **2020: Kompensasjonsordningene til næringslivet og til permitterte**
 - ▶ [Hvorfor lyktes ikke Nav med å lage en digital løsning for lønn til permitterte?](#)

Historien om Kiki Ginsburg

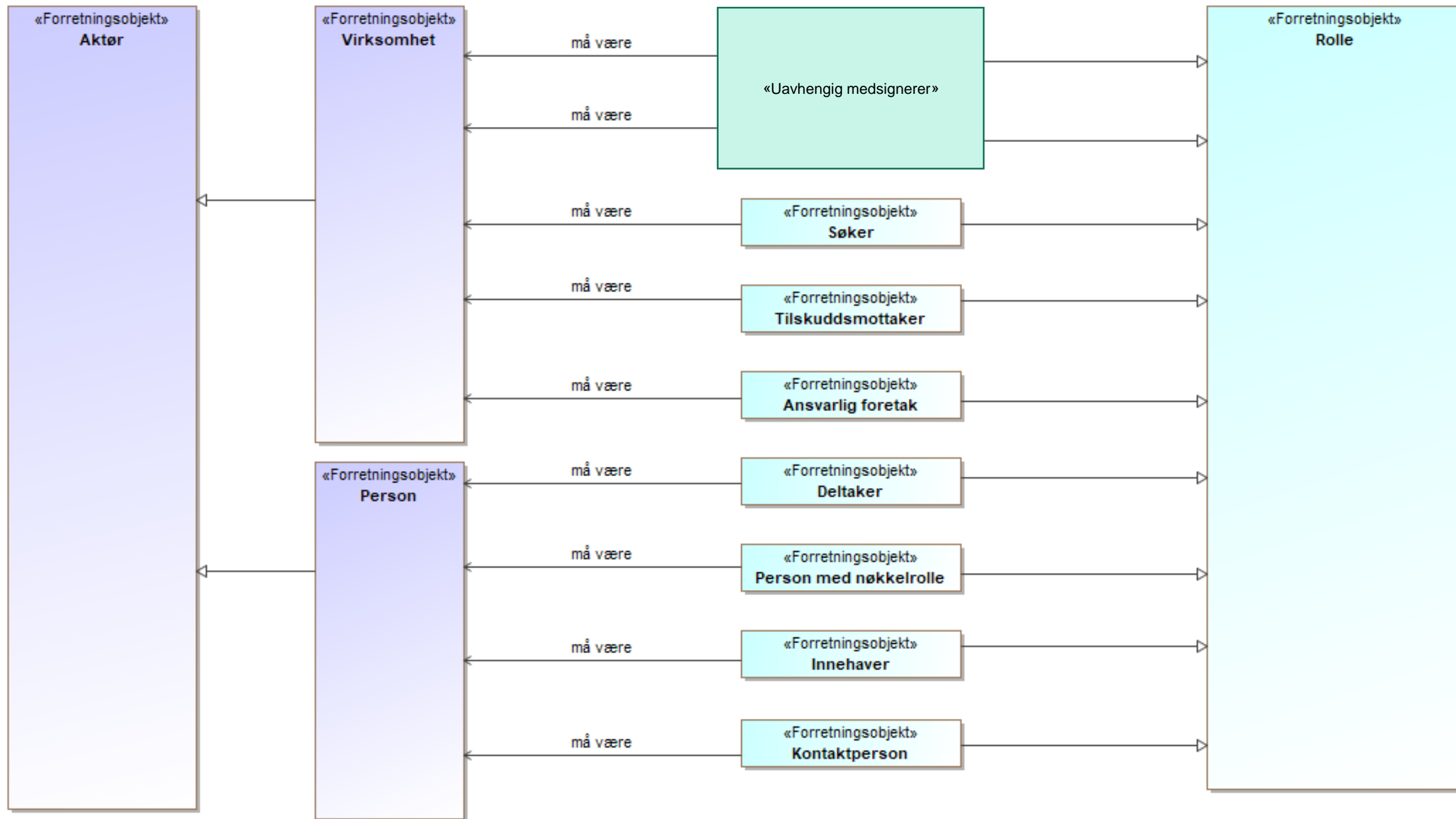
- ▶ Tok opp kampen i USA om likestilling i lovverket i 70-årene
- ▶ Argument: reglene var kvinnediskriminerende og i strid med Grunnloven
- ▶ Case: Skattefradrag for utgifter til stell av eldre foreldre
- ▶ Problem: «Omsorgsperson» = kvinne
- ▶ Mann (ugift ungar) ble nektet skattefradrag for omsorg av sin uføre mor som bodde hjemme
- ▶ Motargument: «Kvinne» er ikke nevnt i Grunnloven
- ▶ Ginsburg: Men det er heller ikke «frihet»
- ▶ Poeng: Samfunnet endres uavhengig av Grunnloven: Kvinner inn i arbeidslivet, men verken lover om likelønn eller påbud om dametoalett på arbeidsplassen følger etter
- ▶ **Jussen er konservativ og konserverende i forhold til samfunnsutviklingen.**
- ▶ Kiki» Ruth Bader Ginsburg ble amerikansk høyesterettsdommer i 1980

Kompensasjonsordning
for næringslivet
September 2020 – juni
2021

A photograph of several dark-colored paper cutouts of human figures holding hands in a circle, resting on a light-colored wooden floor. The scene is lit from the side, creating long, soft shadows that stretch across the floor. A dark, semi-transparent horizontal bar is overlaid on the bottom half of the image, containing white text.

Samarbeid = nøkkelen til suksess

Søket ga 13 treff i datasett, 1 treff i API-er, 36 treff i begreper og 0 treff i informasjonsmodeller

kompensasjon

× Søk

Alle (76) Datasett (13) API-er (1) Begreper (36) Informasjonsmodeller (0) Tjenester og hendelser (0)

✓ Sortert etter relevans

Sorter etter sist publisert

tilskuddsberegning

Begrep

Ansvarlig: REGISTERENHETEN I BRØNNØYSUND

prosess som regner ut tilskuddsbeløp

Kilde: Basert på Forskrift til utfylling og gjennomføring av lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020 § 3-1. Forskrift til utfylling og gjennomføring av lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med utgifter til innreisekarantene ved bruk av arbeidskraft fra utlandet § 3-1.

[Legg til i sammenligning](#)

tilskuddsbeløp

Begrep

Ansvarlig: REGISTERENHETEN I BRØNNØYSUND

beløpet en tilskuddsmottaker har rett på etter vedtak fra offentlig organ som tildeler tilskudd

Kilde: Basert på Forskrift til utfylling og gjennomføring av lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020 § 3-3. Forskrift til utfylling og gjennomføring av lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med utgifter til innreisekarantene ved bruk av arbeidskraft fra utlandet § 3-1.

[Legg til i sammenligning](#)

Verdien av rammeverk, metoder og verktøy

Hva lærte vi?

Takk for meg!

Marit Holm Torseth

Seniorrådgiver

Avdeling Forretningsutvikling

Seksjon Datadrevet utvikling

M: 992 55 998

mto@brreg.no

Harmonisering i praksis

– manglende forståelse, voksesmerter eller villet nedprioritering?

Webinar Juristforbundet 10.05.2021

Liv Bergliot Simonsen

fagdirektør kvalitet og kontroll / personvernombud

-
- A large teal-colored geometric shape, resembling a stylized arrow or a large 'V' rotated 45 degrees, is positioned in the upper right quadrant of the slide. It points towards the bottom right corner.
- Lånekassen er en pådriver for digital transformasjon
 - Lånekassen har lang erfaring med innhenting av opplysninger fra andre offentlige virksomheter
 - Praktisk ståsted

Hva er formålet?

- Hva betyr egentlig harmonisering av begreper?
- Er det bare for å legge til rette for deling av data eller er det andre hensyn som er like viktige?
- Er det viktig at alle begreper har helt identisk innhold eller er det viktigere at de er godt definert i den konteksten de er brukt?

Andre formål

Eksempel

- «registrert arbeidsledig»

TB –forskriften § 8-4 bokstav a)

Avgrensning av hvem som skal ha rett på en ytelse

- Innenfor: registrert arbeidsledig hos NAV
 - ikke i arbeid + aktiv arbeidssøkende
- Utenfor: faktisk ikke har arbeid, men ikke er aktiv arbeidssøkende

Likebehandling

- unngår skjønsmessig vurdering basert på borgerens oppfatning

Effektiv forvaltning

- gjenbruk av andre offentlige etaters vurdering (tillittskjeder)
- innhenting av opplysninger som grunnlag for vilkårsprøving ved automatisert behandling

Jus og
informatikk

Informasjonsforvaltning

IT arkitekter

IT teknisk

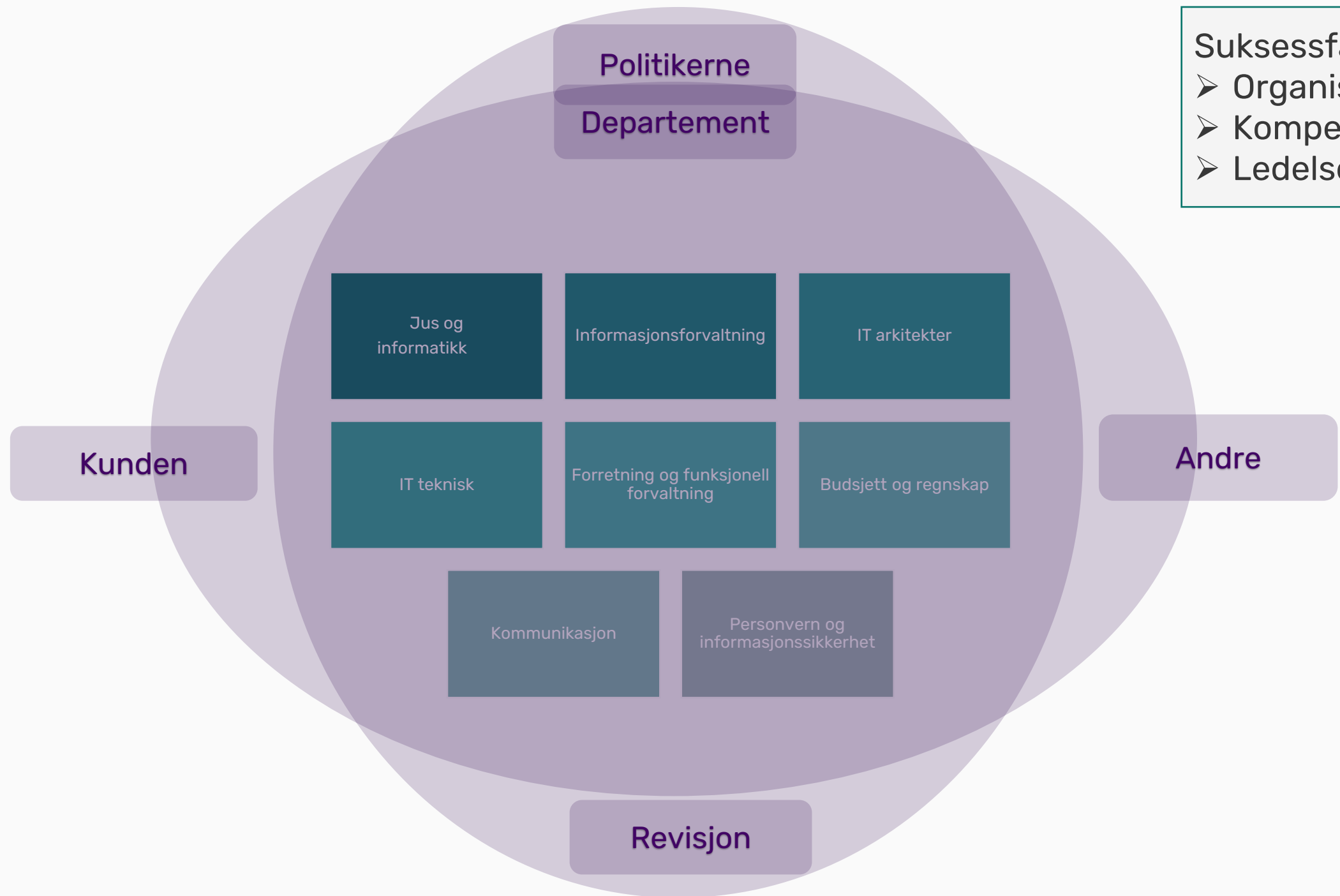
Forretning- og
funksjonell forvaltning

Budsjett og regnskap

Kommunikasjon

Personvern og
informasjonssikkerhet

- Suksessfaktorer**
- Organisering
 - Kompetanse
 - Ledelse

MULIG • VI GJØR
UTDANNING

Takk for oppmerksomheten!

Liv Simonsen

fagdirektør kvalitet og kontroll /
personvernombud

liv.simonsen@lanekassen.no / # 990 37 581

Begrep i nav

10. mai 2021

Hege A. Voldsdal

- // 25. års erfaring med utvikling og forvaltning av ytelser og tjenester på fagområdene arbeid og helse i nav
- // Forretningsutvikler - fagarkitekt
- // jurist
- // Tverrfaglig team og smidig utvikling

I praksis..

- // Utveksle data
 - // Internt – samordne trygdeytelser
 - // Eksternt – A-ordningen, EØS
 - // Arbeidsinntekt og arbeidsperioder
- // Modeller
 - // Forstå sammenhenger og avhengigheter
 - // Utvikle nye ordninger, tjenester eller informasjon

Vi jobber tverrfaglig

- // Initiere
 - // Fag identifiserer og foreslår
 - // Interessenter
 - // Eier
- // Avklare, høre og forankre
 - // Informasjonsarkitekt og områdearkitekt
 - // Statistikk
 - // Designer og utvikler
 - // Høring og forankring med interessenter
- // Beslutte
 - // Dokumentere

Begrepskatalog

Begrepskatalog / BEGREP-2251

arbeidssøker

Rediger

Kommentar

Tildel

Mer

Saksdetaljer

Type: Begrep Status: **HØRING**
Komponenter: [ATA](#), [Dagpenger](#)
Merkelapper: Ingen

Initiell registrering [Interessenter](#) [Redaksjonell oppfølging](#)

Søkeord: jobbsøker
Definisjon:

- person som søker arbeid

Begrepsforklaring:

- En arbeidssøker kan være i arbeid allerede, eller ikke. Personen kan søke arbeid på heltid eller deltid, eller søke mer arbeid.

Forhold til kilde: Folkelig forklaring
Begrepseier - intern - avdeling: Arbeids- og tjenesteavdelingen
Begrepseier - intern - seksjon og kontor: Arbeids- og tjenesteavdelingen - Arbeidsmarkedsseksjonen - Oppfølgingskontoret
Begrepseier - eksternt: Oppgis hvis relevant

Personer

Ansvarlig:

Innmelder:

Ansvarlig leder:

Prosesedriver:

Abonnerer:

Datoer

Opprettet:

Oppdatert:

Agile

[Vis på tavle](#)

Vedlegg

Slack

Vi jobber smidig, men..

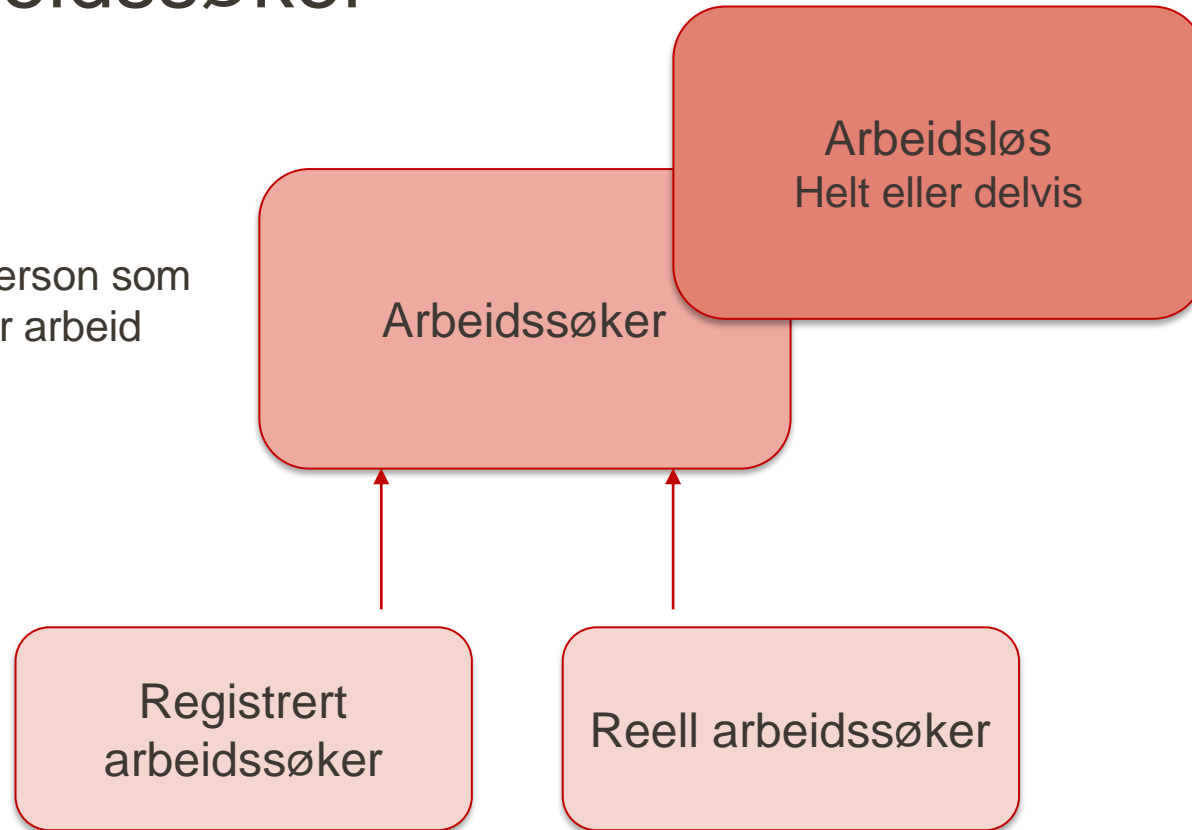
- // Smidig
 - // Gir verdi til bruker og samfunn
 - // Fastsetter mål og gevinster, men tester ut og justerer kurs underveis
 - // Tverrfaglig
- // Ting tar tid
 - // Riktig - utredning og forankring
 - // Endre registre
 - // Opprette registre
- // Raskt og forståelig
 - // Pandemitiltak skal på plass fort, fort, fort
 - // Forståelig for bruker oa

- ! Alle arbeidssøkere er ikke arbeidsløse
- ! Alle arbeidsløse er ikke arbeidssøkere

Arbeidssøker

- ! En person som søker arbeid

- ! Alle arbeidssøkere er ikke registrert hos nav
- ! Reell arbeidssøker er å være disponibel for arbeidsmarkedet etter de krav som stilles i dagpengeregelverket f.eks. villig til å ta ethvert arbeid, hvor som helst i Norge